

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
Fakulta sociálních věd
Institut mezinárodních studií

PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(Posudek oponenta)

Práci předložil(a) student(ka): Tereza Lacmanová

Název práce: Populismus ve střetu s liberální demokracií: komparativní analýza Polska a České republiky

Oponoval (u externích oponentů uveďte též adresu a funkci v rámci instituce): Ondřej Klípa

1. OBSAH A CÍL PRÁCE (stručná informace o práci, formulace cíle):

Práce se věnuje charakteristice čtyř populistických politických stran z Česka a Polska. Autorka tyto strany srovnává s ohledem na míru jejich radikality (antisystémovosti), nacionalismu, postoje k EU atd. Podle autorky je výzkumnou otázkou toto: Jaké jsou hlavní rozdíly ve strategiích populistických stran v České republice a Polsku v letech 2013–2023 a jaký vliv mají tyto strategie na politické rozpoložení země? Výsledkem výzkumu pak má být „lepší pochopení dynamiky populistických programů a jejich vlivu na politické systémy obou zemí, což poskytuje užitečný základ pro další zkoumání populismu v moderních demokraciích.“

2. VĚCNÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, argumentace, logická struktura, teoretické a metodologické ukotvení, práce s prameny a literaturou, vhodnost příloh apod.):

Autorka se opírá o řadu odborných textů i primárních zdrojů (zejm. mediálních článků a vystoupení). Její charakteristiky a komparace studovaných stran jsou srozumitelné, přehledné a věcně správné. Problém však je samotný výzkum, který v práci vůbec není popsán. Respektive je v bodech představena metodologie (obsahová, diskurzivní a „komparativní“ analýza), podle které má autorka výzkum uskutečnit, a pak už jen výsledky.

3. FORMÁLNÍ A JAZYKOVÉ ZPRACOVÁNÍ (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, formální náležitosti práce apod.):

Po formální a jazykové (kromě občasných překlepů a gramatických chyb) stránce je práce v pořádku. Práce s literaturou a prameny je v pořádku.

4. KONTROLA ORIGINALITY TEXTU

Prohlašuji, že jsem se seznámil/a s výsledkem kontroly originality textu závěrečné práce v systému:

[] Theses [] Turnitin [] Ouriginal (Urkund)

Komentář k výsledku kontroly: V pořádku.

5. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z bakalářské práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek, naplnění cíle apod.):

Zvolené téma práce je zajímavé a vysoce aktuální, což je třeba ocenit. Autorka charakterizovala všechny strany dostatečně a správně vystihla hlavní rozdíly a podobnosti mezi nimi.

Problém práce shledávám ve dvou bodech:

1/ Výše zmiňovaná absence výzkumu, který je v práci stále avizován, ale nakonec se o něm nic nedozvíme. Jak píše autorka: „Veškeré informace vycházejí z literatury a jiných zdrojů uvedených v předchozích kapitolách. Do jisté míry reflektují uvedené informace subjektivní vnímání autorky této bakalářské práce, protože především v oblasti cílové voličské skupiny neexistují relevantní veřejně dohledatelná vyjádření stran.“ Takto ale skutečně nevypadá obsahová a diskurzivní analýza. Autorka nijak blíže nespecifikuje konkrétní korpus, který analýze podrobila, tedy ani způsob a kritéria jeho výběru. Nic se nedovíme ani o konkrétních výrazech, která indexovala, ani o kvantifikovatelných výsledcích, které jí z analýzy vyplynuly. Její závěry tak zřejmě odpovídají již známým informacím ze sekundárních zdrojů, možná doplněné o intuitivní sondy do náhodně vybraných mediálních textů, jak ostatně autorka v citaci výše sama naznačuje.

2/ S bodem 1. souvisí i následující kritika. Autorka sice správně charakterizuje a srovnává všechny strany, ale z práce není příliš jasné, proč to dělá a co nového tím do akademické diskuse přináší. Panuje kolem těchto charakteristik nějaká kontroverze? Tvrdí např. nějaký autor nebo nějaká vlivná osobnost něco, co by autorka

svým výzkumem potvrdila či vyvrátila? Je nějaký zvláštní důvod srovnávat zrovna Česko a Polsko (nějaké silné historické paralely nebo naopak rozdíly)? Domnívám se, že autorce by mohlo pomoci, kdyby skutečně provedla detailní obsahovou analýzu konkrétně zvolených textů (např. interview s představiteli stran, jejich oficiální volební programy...), kterou ve své práci avizuje. Mohla by se tak zaměřit na nějaké konkrétní téma (výraz) a svou analýzou tak potvrdit nebo vyvrátit domněnky z literatury či mediálních článků. Nabízí se zde např. zažitý obraz strany ANO jako nenacionální a nexenofobní, což se zřejmě mění a měnilo jistě i v autorkou sledovaném desetiletí (2013-2023), ale dosud tento posun (pokud vím) nebyl zachycen nějakým empirickým výzkumem. Témat zasluhujících poctivou obsahovou analýzu (ideálně s uvedením příkladů přímo v textu nebo v příloze práce) by ale jistě bylo více.

6. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

1/ Zjistěte si na základě odborné literatury, jak se provádí obsahová či diskurzivní analýza, a popište, jak byste ji realizovala v případě Vašeho výzkumu a s texty, které máte k dispozici. Které výrazy či slovní spojení u jakých stran by bylo možné častěji zaznamenat např. v souvislosti s Evropskou unií?

2/ Jak (pokud vůbec) bylo v textech, které jste analyzovala, konfrontován fakt (částečně) nečeského původu Andreje Babiše a Tomia Okamury v souvislosti s xenofobními postoji jejich stran?

7. DOPORUČENÍ / NEDOPORUČENÍ K OBHAJOBĚ A NAVRHOVANÁ ZNÁMKA (A-F): C-D

Datum:

Podpis:

Pozn.: Hodnocení pište k jednotlivým bodům, pokud nepíšete v textovém editoru, použijte při nedostatku místa zadní stranu nebo přiložený list. V hodnocení práce se pokuste oddělit ty její nedostatky, které jsou, podle vašeho mínění, obhajobou neodstranitelné (např. chybí kritické zhodnocení pramenů a literatury), od těch věcí, které student může dobrou obhajobou napravit; poměr těchto dvou položek berte prosím v úvahu při stanovení konečné známky.